

Groepshandelingsplan – Auris Taalfontein

Mondelinge taal - groep 3 groepsplan

Middelen organisatie en frequentie	
<p>Taal heeft een inhoudelijk deel (onder andere: woordenschat, zinsbouw, grammatica, lezen) en een communicatief deel (onder andere: uitwisselen van ervaringen, ideeën, meningen, gevoelens). Deze onderdelen van taal krijgen expliciet aandacht tijdens de lessen.</p> <p>Frequentie: 4,5 uur per week, waaronder ½ uur woordenschat, activiteiten rond boeken 45-60 minuten)</p>	
Na te streven doelen	Leerkracht aanpak
<p>Aan de lessen worden taaldoelen gekoppeld die centraal moeten staan in ofwel de groep ofwel de individuele taallessen/ logopedie. In de groep ligt de nadruk op vergroten van woordenschat en communicatieve redzaamheid.</p> <p>Begrijpend luisteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt een gedeelte van een verhaal na zonder steun van illustraties • Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten van een verhaal (wanneer, hoe) • Luistert tijdens het werken in tweetallen naar zijn medeleerlingen • Voorspelt de loop van een verhaal (stelt deze indien nodig bij) • Beantwoordt op aanwijzing van leerkracht vragen over een tekst of geeft dit weer (naspelen, tekening, stripverhaal ordenen) <p>Spreken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beantwoordt vragen over het eigen verhaal • Vraagt om herhaling als iets niet begrepen is • Geeft de volgorde van gebeurtenissen in een eigen verhaal • Heeft inbreng bij het bespreken van een probleem in de groep • Heeft inbreng bij het maken van een plan in de groep • Legt iets uit (hoe je een som oplost) • Vraagt uitleg over de leerstof en voegt informatie toe • Formuleert langere, ook samengestelde zinnen die nog vorm- en structuurfouten kunnen bevatten • Vertelt een (voor)gelezen verhaal in grote lijnen na zonder hulp <p>Sociaal taalgebruik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodigt een bekende beleefd uit per telefoon • Belt een bekende op en voert beleefd een gesprek (netjes de ander aanspreken, geen ongepaste woordkeus) • Biedt aan gepast zijn excuses (sorry, het spijt me) aan • Troost een bekende • Past bij het uitvoeren van taalhandelingen in duo's of groepjes een aantal interactie- 	<p>Hieronder volgen een aantal aandachtspunten voor de leerkracht de communicatieve ontwikkeling te stimuleren.</p> <p>De leerkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgt dat hij/zij goed te zien is • Spreekt duidelijk en langzaam • Deelt mondelinge informatie op in stukjes • Creëert veilige en uitnodigende spreesituaties • Volgt, past taal aan en voegt taal toe • Beantwoordt pogingen tot communicatie positief • Verwoordt handelen • Benoemt de dingen om zich heen • Benoemt emoties van zichzelf en het kind • Stimuleert alertheid, luistergerichtheid en het opgang houden van gesprek • Brengt structuur aan verhalen door samen te vatten en goed terug te geven van taal • Gebruikt dagritmes e.d. • Gebruikt natuurlijke gebaren • Gebruikt luisterspelletjes voor de stimulering van de luistervaardigheid. • Herhaalt auditief aangeboden informatie <p>Leerkracht en logopedist gebruiken Van den Nulft & Verhallen voor het aanleren van nieuwe scripts en stimulering van de conceptvorming.</p> <p>Leerkracht en logopedist gebruiken denk stimulerende gespreksmethodieken (DGM) om het taal-denkniveau verder te stimuleren.</p> <p>De mondelinge taaldoelen worden ook tijdens de logopedische therapie behandeld, zowel individueel als in groepsverband.</p>

en gespreksvaardigheden toe (luisteren naar elkaar, elkaar laten uitpraten, om de beurt praten)

- Let tijdens het spreken in de groep op de gespreksregels die aan de orde zijn
- Verwoordt gedachten en denkvragen (waarom is dit zo?)
- Is in staat om in een gesprek te redeneren, concluderen en vergelijken

Mening geven

- Geeft gevraagd zijn mening en licht deze toe
- Vertelt of hij het wel of niet eens is met een mening
- Luistert naar de mening van anderen

Woordenschat

- Breidt zijn woordenschat uit met woorden voor een taalniveau van 6/7 jaar
- Breidt zijn woordenschat uit met meer functiewoorden
- Breidt zijn woordenschat met woorden die nodig zijn bij het lezen en het rekenen
- Leidt de betekenis van een woord af uit een plaatje
- Vraagt hulp en uitleg als hij een woord niet weet

Taalvorm

- Gebruikt o.v.t. van sterke en zwakke werkwoorden in de meeste gevallen goed (*zij pakte haar tas*)
- Gebruikt vrouwelijke vormen van voornaamwoorden [haar] [zij]
- Maakt correct onderscheid tussen [hem] en [zijn] (*dat is zijn boek, dat is van hem*)
- Gebruikt het voornaamwoord [hun] correct als bezittelijk voornaamwoord (*zij aaien hun hond*)
- Gebruikt meerdere voornaamwoorden in één zin (*hij pakte haar tas*)
- Kent de regelmatige trappen van vergelijking (groot-groter-grootst)

Communicatieve redzaamheid

Expliciet aandacht voor :

Taal - groep 3 groepsplan

Niveau	Uitstroom	Groep 3						8	
		3	4	5	6	7	8	8	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8		
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5ZIT A1, A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6 E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4		
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4		
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1		
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak				Frequentie	
Luisteren en spreken: <ul style="list-style-type: none"> Herkennen, benoemen en rubriceren van geluiden. Trainen van het auditief geheugen. Verhaal navertellen, vragen over een verhaal beantwoorden en bepalen of een verhaal fictie of non fictie is. Het kennen en toepassen van de gespreksregels. Het voeren van een ervaringsgesprek. Leesbegrip/stellen: <ul style="list-style-type: none"> Functionele doelen <ul style="list-style-type: none"> Zich bewust zijn van de relatie schrijver-lezer en verteller. Inzien dat er verschillende soorten boeken bestaan. Tekst structurele doelen <ul style="list-style-type: none"> Onderscheidt personen, dieren en dingen in een tekst. Het vast stellen van het onderwerp van een tekst. Het vast stellen van de volgorde van gebeurtenissen. Een passende titel bedenken. Begin, midden en einde van een tekst onderscheiden. Ondersteunende doelen <ul style="list-style-type: none"> Voorspellingen doen over de voortgang en de afloop van een tekst. Zich een voorstelling vormen van iets. Beeldende informatie verwerken. Taal-denkrelaties hanteren. Taalbeschouwing				Methode Taalleesland groep 3 deel 1 Thema 1 t/m 14 Schateiland Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> Verhalen vertellen en/of voorlezen. Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. Inspelen op vragen. Leiden van ervaringsgesprekken. Aanleren van gespreksregels. Aanbieden van luisteroefeningen. Aandacht voor taalbeschouwing Aanleren van afspraken ten aanzien van zelfstandig werken. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen. 				Tot de kerst 3 uur per week. Vanaf de kerst 1,5 uur per week.	

- Wordvorming
- Zinsbouw
- Woordsoorten
- Taal denkrelaties
- Woordenschat
- Taalspelletjes

Leesbeleving:

- Plezier beleven aan het voorgelezen worden en aan het zelf lezen van een boek.
- Het vormen van een mening over een voorgelezen/ zelf gelezen boek.

Woordenschat

- Uitbreiding van de passieve en actieve woordenschat.

--	--

Schriftelijke taal - groep 3 groepsplan

Middelen organisatie en frequentie	
<p>Taal heeft een inhoudelijk deel (onder andere: woordenschat, zinsbouw, grammatica, lezen) en een communicatief deel (onder andere: uitwisselen van ervaringen, ideeën, meningen, gevoelens). Deze onderdelen van taal krijgen expliciet aandacht tijdens de lessen.</p> <p>Frequentie: 3 uur per week voor de kerst, na de kerst 1 ½ uur.</p>	
Na te streven doelen	Leerkracht aanpak
<p>Meningen in info vergelijken</p> <ul style="list-style-type: none"> Vergelijkt verschillende boeken en teksten over hetzelfde thema en let daarbij op de verschillen (verschillende invalshoek) <p>Lees en schrijfmotivatie</p> <ul style="list-style-type: none"> Leest dagelijks met plezier ± 15 minuten in zelf gekozen teksten of boeken (vrij lezen) Luistert naar voorgelezen verhalen, gedichten en andere teksten Herkent enkele verhaalgenres zoals sprookjes, historische verhalen Toont belangstelling voor verhalende (waaronder poëzie) en informatieve teksten <p>Strategisch schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> Schrijft woorden bij een plaatje of werkje Schrijft eenvoudige korte functionele zinnen bij een plaatje of werkje 	<ul style="list-style-type: none"> Verhalen vertellen en/of voorlezen Voordraag- en/of voorleesactiviteiten (door leerlingen) Lees- en schrijfactiviteiten Aandacht voor fysieke en inhoudelijke onderdelen van een boek Eigen mening geven en meningen vragen Zelf voorspellingen doen en erom vragen Vragen stellen en samenvatten Kennis rondom het alfabet uitbreiden <p>Aanbieden van verschillende verhalende en informatieve materialen</p> <ul style="list-style-type: none"> (digitale) Prentenboeken Leesboeken Tijdschriften Gedichten Naslagwerken <p>Aanbieden van verschillende genres</p> <p>Leerkracht en logopedist gebruiken Van den Nulft & Verhallen voor het aanleren van nieuwe scripts en stimulering van de conceptvorming.</p> <p>Leerkracht en logopedist gebruiken denk stimulerende gespreksmethodieken (DGM) om het taal-denkniveau verder te stimuleren.</p>

Technisch lezen - groep 3

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
<PrO		≤ M3	≤ E3	≤ E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO BB/KB		M3	M4	E4	M5	M6-E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	M5	≥M6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p><PrO Extra doelgericht aandacht voor fonemisch bewustzijn (doelen van groep 2) <i>A. Sorteren van woorden op beginklank</i> <i>B. Synthetiseren van klanken tot een woord</i> <i>C. Isoleren van klanken in een woord</i> <i>D. Een klank in een woord toevoegen, weglaten of vervangen</i> <i>E. Analyseren van klanken in een woord</i> <i>F. Wijst gevraagde letters aan</i> <i>G. Benoemt aangewezen letters</i></p> <p>AVI-START</p> <ul style="list-style-type: none"> Herkent direct de lidwoorden de, het en een Herkent simpele woorden, zoals teen, boom, boot, etc. <p>AVI-M3</p> <ul style="list-style-type: none"> Leest zinnen met ongeveer 6 woorden zonder hoofdletters Leest korte zinnen met één zin per regel Leest geen samengestelde zinnen Benoemt vlot alle grafemen 				<p>Methode: lijn 3</p> <p>Ondersteuning door Taal in blokjes (F&L-methode).</p> <p>Pedagogische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel, de korte klanken groen, de tweetekenklanken rood en de medeklinkers blauw. klanken kleuren voor – koor – doorlezen lees stimulerende spelletjes aanbieden flitsen zingend lezen gevarieerd boeken aanbod interactief voorlezen woordkaartjes (labellen) schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen inzetten van computerprogramma Leeslijn consequent gebruik maken van letterlijn en lettermuur <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p> <p>Interventieprogramma: Methode: Toch Nog Leren Lezen -Wanneer de leerkracht merkt dat een kind moeite blijft houden met letterbenoeming en/of klanksynthese ondanks de ondersteuning van de F&L methode. -Wanneer een leerling, nadat blok a twee keer behandeld is, de toets van blok a nog steeds onvoldoende scoort, ondanks de ondersteuning van de F&L methode.</p>			6 uur
<p>PrO AVI-START</p> <ul style="list-style-type: none"> Herkent direct de lidwoorden de, het en een Herkent simpele woorden, zoals teen, boom, boot, etc. <p>AVI-M3</p> <ul style="list-style-type: none"> Leest zinnen met ongeveer 6 woorden zonder hoofdletters Leest korte zinnen met één zin per regel Leest geen samengestelde zinnen Benoemt vlot alle grafemen Leest eenlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden Leest vlot klankzuivere (M)K(M) (jaap, om, juf, ik, pen, boos) 							

<p>VMBO BB/KB AVI-START</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkent direct de lidwoorden de, het en een • Herkent simpele woorden, zoals teen, boom, boot, etc. <p>AVI-M3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leest zinnen met ongeveer 6 woorden zonder hoofdletters • Leest korte zinnen met één zin per regel • Leest geen samengestelde zinnen • Benoemt vlot alle grafemen • Leest eenlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden • Leest vlot klankzuivere (M)K(M) (jaap, om, juf, ik, pen, boos) 	<p>Ook de logopedist werkt aan doelen met betrekking tot fonemisch bewustzijn tijdens de individuele therapie</p>	
<p>≥VMBO TL AVI-START</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkent direct de lidwoorden de, het en een • Herkent simpele woorden, zoals teen, boom, boot, etc. <p>AVI-M3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leest zinnen met ongeveer 6 woorden zonder hoofdletters • Leest korte zinnen met één zin per regel • Leest geen samengestelde zinnen • Benoemt vlot alle grafemen • Leest eenlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden • Leest vlot klankzuivere (M)K(M) (jaap, om, juf, ik, pen, boos) <p>AVI-E3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leest zinnen met ongeveer 7 woorden • Leest één zin per regel met hoofdletters • Leest vlot nevenschikkende samengestelde zinnen • Leest vlot eenvoudige tweelettergrepige of samengestelde woorden (ro-ver, voet-bal) • Leest vlot eenlettergrepige woorden eindigend op dt, ng of nk • Leest vlot twee en drie medeklinkers vooraan en/of achteraan MKMM/ MMKM/ MMKMM, MMMKM MKMMM • Leest vlot verkleinwoorden 		

Begrijpend lezen - groep 3

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
<PrO		≤ M3	≤ E3	≤ E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO KB/ BB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6-E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	≥E5	≥M6-E6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p><Pro</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken <p>PrO</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken Spreekt verwachtingen uit aan de hand van omslag en illustraties Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst) Leest woorden als globale eenheden (eigen naam, namen van personen, dingen, logo's en merknamen) <p>VMBO KB/BB</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken Spreekt verwachtingen uit aan de hand van omslag en illustraties Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst) Leest woorden als globale eenheden (eigen naam, namen van personen, dingen, logo's en merknamen) Geeft betekenis aan zelf gelezen woorden en zinnen Weet dat de zinnen in een tekst met elkaar verband houden Benoemt het onderscheid tussen lezen en schrijven 				<p>Methode/ methodiek</p> <ul style="list-style-type: none"> Curriculum Auditieve training Luistertraining/fonologisch bewustzijn Functioneel lezen Lees- en luisterhoek Voorlezen (interactief) Met Woorden in de Weer Lijn 3 <p>Verwerkingsvragen naar aanleiding van de leesboekjes.</p> <p>De lessen begrijpend lezen zitten geïntegreerd in de lessen technisch lezen. Meetbaar is het niveau vaak nog niet of niet voldoende. Dit komt doordat het technisch leesniveau eerst voldoende op gang moet zijn gekomen. Eind groep 3 wordt er wel getoetst met CITO indien het technisch leesniveau gelijk of hoger is aan midden groep 3. De leerkracht kan wel een inschatting maken of de hiernaast omschreven doelen beheerst worden.</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen Inspelen op vragen. Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten Inzet van plaatmateriaal: voor het lezen van een tekst altijd even een bordtekening maken of een plaat of filmpje tonen, maar ook de leerling zelf laten vertellen over hun belevenis, verhaal er bijschrijven en samen overpraten Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst. <p>Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De inhoud van een zin beoordelen. (Kan de zin of niet? Waarom niet?) b.v. Het varken leest een boek. Een zelfstandig naamwoord aanvullen met een passend werkwoord 			<p>Geheel geïntegreerd in technisch leesuren . Geen apart ingeroosterde uren.</p>

≥VMBO TL

- Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's
- Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen
- Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie
- Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken
- Spreekt verwachtingen uit aan de hand van omslag en illustraties
- Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst)
- Leest woorden als globale eenheden (eigen naam, namen van personen, dingen, logo's en merknamen)
- Geeft betekenis aan zelf gelezen woorden en zinnen
- Weet dat de zinnen in een tekst met elkaar verband houden
- Benoemt het onderscheid tussen lezen en schrijven

- b.v. Een brood Bakken/kopen/opeten enz.
- Het ontbrekende woord noemen.
b.v. De vangt een muis
- Redeneren met woorden (Welk woord hoort er niet bij?)
b.v. poes – muis – bloem
- Woordreeksen aanvullen
b.v. pen – potlood –
- Een zinsdeel aanvullen met een passend werkwoord
b.v. Met een pop
- Het ontbrekende woord noemen.
b.v. Devangt een muis.
- De vorm van een zin verbeteren
b.v. Piet op zijn fiets stapt.
- Zinnen compleet maken.
b.v. Jet speelt de pop.

Spelling - groep 3

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
<PrO		≤ M3	≤ E3	≤E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO BB/ KB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6-E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	≥E5	≥M6-E6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>< PrO</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyseert klankzuivere woorden in afzonderlijke klanken in de juiste volgorde (m/a/n) Koppelt enkele klanken aan letters (b, ij, aa, e enz) 				<p>Methode Spelling Lijn 3 Kopieerbladen van Spelling Lijn 3 “Net iets meer” – verrijksstof</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p>			<p>Vanaf de kerstvakantie 1,5 uur per week.</p>
<p>PrO</p> <ul style="list-style-type: none"> Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken: <ul style="list-style-type: none"> Van medeklinker(s) en klinkers die door 1 letter worden weergegeven (pen, bol) Van medeklinker(s) en klinkers die door 2 dezelfde letters worden weergegeven (boom, aap) Van medeklinker(s) en klinkers die door 2 verschillende letters worden weergegeven (pijn, huis) 				<p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. <u>Aanbieden van auditieve oefeningen.</u> Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen. 			
<p>VMBO BB/ KB</p> <ul style="list-style-type: none"> Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken: <ul style="list-style-type: none"> Van medeklinker(s) en klinkers die door 1 letter worden weergegeven (pen, bol) Van medeklinker(s) en klinkers die door 2 dezelfde letters worden weergegeven (boom, aap) Van medeklinker(s) en klinkers die door 2 verschillende letters worden weergegeven (pijn, huis) Spelt klankzuivere woorden met combinaties van twee medeklinkers: <ul style="list-style-type: none"> Twee medeklinkers vooraan of achteraan (bloem, kast) Twee medeklinkers vooraan en achteraan (krant, sport) 				<p>Doelgericht onderwijs door middel van het passend les model</p> <p>Interventie Kopieerbladen van Spelling Lijn 3 “Nog een keer “ – herhalingsstof voor uitvallers</p>			

≥ VMBO TL

- Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken:
 - Van medeklinker(s) en klinkers die door 1 letter worden weergegeven (pen, bol)
 - Van medeklinker(s) en klinkers die door 2 dezelfde letters worden weergegeven (boom, aap)
 - Van medeklinker(s) en klinkers die door 2 verschillende letters worden weergegeven (pijn, huis)
- Spelt klankzuivere woorden met combinaties van twee medeklinkers:
 - Twee medeklinkers vooraan of achteraan (bloem, kast)
 - Twee medeklinkers vooraan en achteraan (krant, sport)
- Spelt woorden met twee medeklinkers achteraan, die met een tussenklank worden uitgesproken (melk, warm)
- Spelt woorden met meer dan twee medeklinkers achter elkaar (markt, straat)
- Spelt woorden met sch(r) (school, taalschrift)
- Spelt woorden met ng of nk (bang, kring, streng)

Rekenen - groep 3

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
< PrO		≤ M3	M3	≤E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO BB/KB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6 –E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	≥E5	≥M6-E6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p><PrO</p> <p>1.1 Ordeningsbegrippen</p> <ul style="list-style-type: none"> Hanteert hoeveelheidbegrippen als alle, geen, niets, veel, weinig, meer, minder, evenveel, één meer, één minder, een paar Gaat binnen een context om met bewerkingsbegrippen als samen, bij elkaar doen, verdelen, eraf doen, eraf halen Gaat binnen een context om met begrippen als snel, langzaam, eerste, laatste, middelste, naast, dichtbij, bovenaan, onderaan, achteraan, vooraan, vroeg, laat, eerder, vroeger, later <p>1.2 Wiskundige symbolen, schema's en modellen</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt dat een hoeveelheid gerepresenteerd kan worden door getal symbolen Schakelt tussen getal symbool en hoeveelheid: schrijft het juiste cijfer bij een hoeveelheid en legt de juiste hoeveelheid bij een cijfer <p>4.1 Tellen en plaatsen van getallen op getallenlijn</p> <ul style="list-style-type: none"> Telt voorwerpen synchroon t/m 10 (noemt bij elk object een telwoord) Telt voorwerpen resultaatief t/m 10 Telt door vanaf een willekeurig getal in de telrij tot 10 (eventueel ondersteund met concreet materiaal als blokjes in een doosje) <p>4.2 Hoeveelheids-besef, inzicht in getalstructuur</p> <ul style="list-style-type: none"> Overziet hoeveelheden tot 6 ineens vanuit dobbelsteenpatroon en vanuit vingers Onderscheidt de verschillende getalsbetekenissen: aantal (hoeveelheid van vijf dropjes), telgetal (nummer vijf of vijfde in de rij), meetgetal (de leeftijd van vijf jaar), naamgetal (tramlijn 5) <p>5.1 Optellen en aftrekken</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt in betekenisvolle context een eenvoudig optel- of aftrekprobleempje onder de 10 en lost dit op binnen deze context Lost optel/ aftreksituaties t/m 10 op met gebruik van concreet materiaal 				<p>Methode: Wereld in getallen</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken * veel concreet materiaal * vaste somtypes aanbieden en zichtbaar maken in de klas. <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>			5 uur per week

5.2 Vermenigvuldigen en delen

- Verdeelt vanuit een context een concrete hoeveelheid eerlijk tussen twee of meer kinderen en vertelt aan het eind van deze handeling hoeveel iedereen krijgt

7.1 Handig rekenen

- Maakt bij het bepalen van het aantal gebruik van de geboden structuren zoals dobbelsteenstructuur, 5- of 10-structuur en dubbelen

10.1 Ruimtelijke oriëntatie en ruimtelijk redeneren

- Construeert vanuit aanwijzingen en voorbeelden iets ruimtelijks met papier (zoals een doosje, hoedje, bootje)
- Bouwt eenvoudig blokkenbouwsel na vanuit tekening of foto
- Kiest bij spiegelen het juiste spiegelbeeld

11.1 Meten van lengte, inhoud, gewicht, oppervlakte

- Vergelijkt (waar direct vergelijken moeilijker is) binnen een context voorwerpen indirect zoals via een strook of stuk touw
- Meet "afpassend" met maateenheden als stap, voet en 'meterstrook' of meterlat
- Vergelijkt inhoud via afpassen of uitscheppen met natuurlijke maten als kopje, beker, lepel
- Ordent voorwerpen op gewicht vanuit het wegen met balans

11.2 Meten van tijd

- Legt plaatjes in logische volgorde en vertelt er een (logisch) verhaaltje bij
- Beseft wisseling van seizoenen, cyclisch karakter daarvan; kan ongeveer aangeven in welke maanden het lente, zomer, herfst en winter is
- Begrijpt de indeling van de week in 7 dagen en het cyclische karakter daarvan; benoemt daarbij dagen van de week en weet bijv. wanneer het weekend is, wanneer vrije middag

11.3 Geld rekenen

- Kent munten van 2 euro
- Stelt bedragen t/m 10 euro samen met munten van 1 en 2 euro

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
< PrO		≤ M3	M3	≤E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO BB/KB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6 –E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	≥E5	≥M6-E6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
PrO 1.1 Ordeningsbegrippen <ul style="list-style-type: none"> Hanteert rangtelwoorden als eerste, tweede, vierde, tiende. 1.2 Wiskundige symbolen, schema's en modellen <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt pijlentaal voor optel- en aftreksituaties en gebruikt daarbij het + en – teken 4.1 Tellen en plaatsen van getallen op getallenlijn <ul style="list-style-type: none"> Telt door en terug vanaf een willekeurig getal in de telrij t/m 20 Telt heen en terug t/m 20 met sprongen van 1 en 2 4.2 Hoeveelheids-besef, inzicht in getal structuur <ul style="list-style-type: none"> Maakt bij gestructureerde hoeveelheden (rekenrek) om het aantal te bepalen efficiënt gebruik van de dubbel-, vijf- of tienstructuur 5.1 Optellen en aftrekken <ul style="list-style-type: none"> Lost optel/ aftreksituaties t/m 10 op met gebruik van concreet materiaal Lost optel- en aftreksituaties t/m 10 op met gebruik maken van structuren (5-structuur, dubbelstructuur) 5.2 Vermenigvuldigen en delen <ul style="list-style-type: none"> Zegt hoeveel voorwerpen je krijgt als je een hoeveelheid tot 5 verdubbelt of twee keer zoveel neemt 7.1 Handig rekenen <ul style="list-style-type: none"> Maakt bij het bepalen van het aantal gebruik van de geboden structuren zoals dobbelsteenstructuur, 5- of 10-structuur en dubbelen 10.1 Ruimtelijke oriëntatie en ruimtelijk redeneren <ul style="list-style-type: none"> Kiest bij spiegelen het juiste spiegelbeeld Loopt een route door opvolgen van richting aanduidingen als linksaf, rechtsaf, rechtdoor 				Methode: Wereld in getallen Leerkracht aanpak * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken * veel concreet materiaal * vaste somtypes aanbieden en zichtbaar maken in de klas. Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel			5 uur per week

11.1 Meten van lengte, inhoud, gewicht, oppervlakte

- Leest lengte af met "vijfmeterlint" (vijf aan elkaar geplakte meterstroken met alleen getallen bij hele meters)
- Meet inhoud in liters met behulp van emmer met maatverdeling
- Meet gewicht in kilogrammen met behulp van balans en kilogramgewicht en weegschaal

11.2 Meten van tijd

- Leest maandkalender af aan de hand van de maand die op dat moment gaande is (aantal dagen, aantal weken, op welke dag een bepaalde datum valt)

11.3 Geld rekenen

- Kent munten van 2 euro
- Stelt bedragen t/m 10 euro samen met munten van 1 en 2 euro

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
< PrO		≤ M3	M3	≤E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO BB/KB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6 –E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	≥E5	≥M6-E6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
VMBO BB/KB 1.1 Ordeningsbegrippen <ul style="list-style-type: none"> Hanteert rangtelwoorden als eerste, tweede, vierde , tiende. 1.2 Wiskundige symbolen, schema's en modellen <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt pijlentaal voor optel- en aftreksituaties en gebruikt daarbij het + en – teken Begrijpt de somformule voor optellen en aftrekken en gebruikt daarbij de tekens +, - en = 4.1 Tellen en plaatsen van getallen op getallenlijn <ul style="list-style-type: none"> Telt door en terug vanaf een willekeurig getal in de telrij t/m 20 Telt heen en terug t/m 20 met sprongen van 1 en 2 Telt handig t/m 20 door gebruik te maken van 5- en 10-structuur 4.2 Hoeveelheids-besef, inzicht in getal structuur <ul style="list-style-type: none"> Maakt bij gestructureerde hoeveelheden (rekenrek) om het aantal te bepalen efficiënt gebruik van de dubbel-, vijf- of tienstructuur Splitst hoeveelheid t/m 10 m.b.v. concreet materiaal als fiches vanuit een context (kippen in een hok met nachthok en open deel) 5.1 Optellen en aftrekken <ul style="list-style-type: none"> Lost optel/ aftreksituaties t/m 10 op met gebruik van concreet materiaal Lost optel- en aftreksituaties t/m 10 op met gebruik maken van structuren (5-structuur, dubbelstructuur) Zet optel/ aftreksituatie t/m 10 om in formele somnotatie en omgekeerd 5.2 Vermenigvuldigen en delen <ul style="list-style-type: none"> Zegt hoeveel voorwerpen je krijgt als je een hoeveelheid tot 5 verdubbelt of twee keer zoveel neemt Zegt hoeveel voorwerpen ieder krijgt als je een hoeveelheid tot 20 tussen twee kinderen verdeelt 				Methode: Wereld in getallen Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken * veel concreet materiaal * vaste somtypes aanbieden en zichtbaar maken in de klas. Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel			5 uur per week

<p>7.1 Handig rekenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt bij opgaven t/m 10 op een handige manier gebruik van "weetjes" (4+5 wordt afgeleid uit 4+4 en nog 1 erbij of uit 5+5 en dan 1 eraf) <p>10.1 Ruimtelijke oriëntatie en ruimtelijk redeneren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiest bij spiegelen het juiste spiegelbeeld • Loopt een route door opvolgen van richting aanduidingen als linksaf, rechtsaf, rechtdoor • Maakt een plattegrond met hoogtegetallen van eigen bouwset <p>11.1 Meten van lengte, inhoud, gewicht, oppervlakte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leest lengte af met "vijfmeterlint" (vijf aan elkaar geplakte meterstroken met alleen getallen bij hele meters) • Meet inhoud in liters met behulp van emmer met maatverdeling • Meet gewicht in kilogrammen met behulp van balans en kilogramgewicht en weegschaal • Heeft referentiematen voor liter, kilo en meter (zoals pak melk, pak suiker, grote stap) <p>11.2 Meten van tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leest maandkalender af aan de hand van de maand die op dat moment gaande is (aantal dagen, aantal weken, op welke dag een bepaalde datum valt) <p>11.3 Geld rekenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt tijdens winkeltje spelen bedragen t/m 20 euro samen vanuit munten van 1 en 2 euro, briefjes van 5 euro en briefjes van 10 euro 		
--	--	--

Niveau/uitstroom	Groep	3	4	5	6	7	8
< PrO		≤ M3	M3	≤E3	≤ M4	≤ M4	≤ M5
PrO		M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6
VMBO BB/KB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6 –E6	E6-E7
≥VMBO TL		≥E3	≥E4	≥E5	≥M6-E6	≥M7	≥M8
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
≥VMBO TL 1.1 Ordeningsbegrippen <ul style="list-style-type: none"> Hanteert rangtelwoorden als eerste, tweede, vierde , tiende. Hanteert bij het verdelen van hoeveelheden (blokjes, fiches) in groepjes binnen een context de bewerkingsbegrippen: eerlijk verdelen, gelijk maken, aanvullen, erbij doen, eraf halen, twee keer zoveel nemen, de helft, splitsen 1.2 Wiskundige symbolen, schema's en modellen <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt pijlentaal voor optel- en aftreksituaties en gebruikt daarbij het + en – teken Begrijpt de somformule voor optellen en aftrekken en gebruikt daarbij de tekens +, - en = Begrijpt en gebruikt een T-splitsschema voor het splitsen van getallen 4.1 Tellen en plaatsen van getallen op getallenlijn <ul style="list-style-type: none"> Telt door en terug vanaf een willekeurig getal in de telrij t/m 20 Telt heen en terug t/m 20 met sprongen van 1 en 2 Telt handig t/m 20 door gebruik te maken van 5- en 10-structuur Telt door vanaf een willekeurig getal t/m 100 4.2 Hoeveelheids-besef, inzicht in getal structuur <ul style="list-style-type: none"> Maakt bij gestructureerde hoeveelheden (rekenrek) om het aantal te bepalen efficiënt gebruik van de dubbel-, vijf- of tienstructuur Splitst hoeveelheid t/m 10 m.b.v. concreet materiaal als fiches vanuit een context (kippen in een hok met nachthok en open deel) Splitst getallen t/m 10 met T-splitsschema met daarbij alleen nog een voorstelling van de context 5.1 Optellen en aftrekken <ul style="list-style-type: none"> Lost optel/ aftreksituaties t/m 10 op met gebruik van concreet materiaal Lost optel- en aftreksituaties t/m 10 op met gebruik maken van structuren (5-structuur, dubbelstructuur) Zet optel/ aftreksituatie t/m 10 om in formele somnotatie en omgekeerd Maakt optel/ aftrekopgaven onder de 10 zonder concreet materiaal en niet 				Methode: Wereld in getallen Leerkracht aanpak * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken * veel concreet materiaal * vaste somtypes aanbieden en zichtbaar maken in de klas. Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel			5 uur per week

tellend

5.2 Vermenigvuldigen en delen

- Zegt hoeveel voorwerpen je krijgt als je een hoeveelheid tot 5 verdubbelt of twee keer zoveel neemt
- Zegt hoeveel voorwerpen ieder krijgt als je een hoeveelheid tot 20 tussen twee kinderen verdeelt
- Lost contextprobleem op over eerlijk verdelen en opdelen met hoeveelheden tot 20

7.1 Handig rekenen

- Maakt bij opgaven t/m 10 op een handige manier gebruik van "weetjes" (4+5 wordt afgeleid uit 4+4 en nog 1 erbij of uit 5+5 en dan 1 eraf)

10.1 Ruimtelijke oriëntatie en ruimtelijk redeneren

- Kiest bij spiegelen het juiste spiegelbeeld
- Loopt een route door opvolgen van richting aanduidingen als linksaf, rechtsaf, rechtdoor
- Maakt een plattegrond met hoogtegetallen van eigen bouwset
- Zet bij het werken met mozaïeken of bij het afmaken van een kralenketting een bepaald patroon voort

11.1 Meten van lengte, inhoud, gewicht, oppervlakte

- Leest lengte af met "vijfmeterlint" (vijf aan elkaar geplakte meterstroken met alleen getallen bij hele meters)
- Meet inhoud in liters met behulp van emmer met maatverdeling
- Meet gewicht in kilogrammen met behulp van balans en kilogramgewicht en weegschaal
- Heeft referentiematen voor liter, kilo en meter (zoals pak melk, pak suiker, grote stap)
- Vergelijkt en ordent voorwerpen op oppervlakte door daar natuurlijke maten als tegels bij te gebruiken
- Hanteert meetinstrumenten als huishoudcentimeter, duimstok en liniaal; kent daarbij de standaardmaat meter en cm
- Meet gewicht in kilogrammen met personenweegschaal

11.2 Meten van tijd

- Leest maandkalender af aan de hand van de maand die op dat moment gaande is (aantal dagen, aantal weken, op welke dag een bepaalde datum valt)
- Herkent en benoemt hele en halve uren en kwartieren op klok met cijfers; brengt daarbij deze tijden in verband met gebeurtenissen die rond deze tijd plaatsvinden

11.3 Geld rekenen

- Stelt tijdens winkeltje spelen bedragen t/m 20 euro samen vanuit munten van 1 en 2 euro, briefjes van 5 euro en briefjes van 10 euro

Schrijven / Voorbereidend schrijven - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Fijne motoriek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doet klapspelletjes zonder kruisende beweging met een ander • Vorm; aanleren van schrijfpatronen als voorbereiding op het schrijven van letters. • Vorm: aanleren van cijfers, kleine letters en letterverbindingen. • Beweging: schrijven in een doorgaande beweging, zonderbreuken en/of lassen. <p>Technisch schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behoudt tijdens het schrijven een correcte zit- en schrijfhouding • Schrijft ontspannen met een driepunts pen greep • Schrijft de letters in de juiste schrijfvorm voor verbonden schrift. • Schrijft woorden met verbonden letters • Schrijft met een correcte ligging van het schrijfschrift. • Ruimte: schrijfpatronen in de juiste ruimte plaatsen. 	<p>Methode: Schrijven in de basisschool Schrijfschrift Cijfers r/l Schrijfschrift 3A r/l Schrijfschrift 3B r/l</p> <p>Materialen: Wandkaart Letterkaarten Richting kaarten Kopieerboek</p> <p>Leerkrachtaanpak: (Hier wordt ook tijdens andere vakken op gelet).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor de zithouding • Aandacht voor de schrijfhouding • Aandacht voor de pen greep <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend les model</p>	<p>1,5 uur in de week</p>

Leren leren - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
<p>De leerlingen leren belangstelling hebben voor de wereld om hen heen, ze leren deze gemotiveerd onderzoeken en daarin taken uitvoeren, waarbij ze gebruik maken van informatie, strategieën en vaardigheden en ze leren reflecteren op eigen handelen.</p> <p>Taakaanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert eerst naar de gehele instructie voordat wordt begonnen • Kijkt hoe de leerkracht een taak aanpakt en neemt deze aanpak over • Werkt van links naar rechts en van boven naar onder • Verbeterd na aanwijzingen de manier waarop hij een taak uitvoert • Voert twee taken achter elkaar uit met behulp van een planner of picto's • Zorgt voor een overzichtelijke werkplek <p>Hulpvragen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagt een medeleerling om hulp bij vastlopen <p>Zelfstandig doorwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkt 10 minuten zelfstandig aan een bekende taak • Maakt een langdurige opdracht af als daar af en toe aanwijzingen voor worden gegeven • Werkt harder door om een taak af te krijgen als de leerkracht dit aangeeft • Maakt gebruik van een wachtwerkje bij vastlopen <p>Samenwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Speelt een leidende en volgende rol in spel • Doet wat belooft is (vriendenboekje weer meenemen) <p>Reflectie op werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt in een paar stappen hoe de taak is aangepakt • Geeft aan wat hij makkelijk/moeilijk vindt om te doen 	<p>Leren leren is geen apart vak. Het betreft meer een houding en gedrag van de leerling die gestimuleerd dient te worden door de leerkracht. Methodiek: Taakspel</p> <p>Ter bevordering van deze doelen werken we in alle klassen met enkele vaste afspraken.</p> <p>Er zijn afspraken om de werkhouding te bevorderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele prikkels voor in de klas • Creatieve en decoratieve prikkels op het prikbord • Rustig spreken • Visualiseren • Klankgebaren • Waar nodig inzet NMG • Gebruik rood-groen kaartjes bij vragen van hulp • Invoeren stoplicht bij zelfstandig werken. <p>Er zijn er afspraken rondom de inrichting van iedere groep en de inrichting van de gangen. De klassen moeten uitdagend en toch rustig zijn. Balans hier tussen is omschreven in borgingsdocument 'leren leren'</p> <p>Structuur in tijd /ruimte en materialen/ activiteiten/interactie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van time-timer • Gebruik van instructietafel • Lesplanning visualiseren • Opdracht visualiseren

Sociaal-emotionele ontwikkeling basis aanbod - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt zichzelf netjes aan een ander voor in een bekende omgeving • Vertelt over zichzelf in een groep • Vertelt een idee aan een groepje medeleerlingen (nieuw spel, activiteit) • Denkt van te voren na over wat hij wil vertellen • Kijk anderen aan wanneer hij iets vertelt in de kring • Reageert op positieve feedback (kijkt trots) <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denkt na voor hij een keus maakt • Durft een andere keuze te maken dan een vriend • Gaat soms mee in de keus van een ander (spelmaterialen) <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komt voor zichzelf op (nee zeggen) • Maakt onderscheid tussen iemand die de baas speelt en echt gezag • Vertelt het als hij wordt overgeslagen of als iets dat beloofd is vergeten wordt • Komt voor zijn mening uit in een één op één gesprek (ik vind voetbal stom) • Toont gevoelens van schaamte <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accepteert het gebruik van bepaalde hulpmiddelen aangereikt door de leerkracht <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt over situaties die hij heeft meegemaakt (in kring) • Herkent gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet bij een ander <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpt een ander als hij merkt dat iets niet lukt • Bedankt als een ander hem iets geeft of iets voor hem doet • Luistert actief naar een ander (aankijken, knikken, een vraag stellen, stil zijn) • Accepteert het als een ander niet geholpen of met rust gelaten wil worden • Heeft besef van 'goed en kwaad' in eenvoudige situaties (stelen magniet) 	<p>Methode: Kinderen en hun sociale talenten Lesmap voor de onderbouw: groep 3</p> <p>Ervaringen delen: Wij hebben een geheimpje Hij is nieuw</p> <p>Aardig doen: Luisterde je eigenlijk wel? Zal ik jou helpen? Voetballen of steppen</p> <p>Samen spelen en werken: Wat zullen we maken Wij hadden toch een ...? Kom jij met mij spelen? Ik snap dit niet</p> <p>Een taak uitvoeren: Wat doe ik het eerst? Jippie, video kijken!</p> <p>Jezelf presenteren: Een nieuw spel Het ongeluk</p> <p>Een keuze maken: Een nieuwe hobby Had ik dat maar niet gedaan</p> <p>Opkomen voor jezelf: Ik vind dat ook lekker Het is wel mooi</p> <p>Omgaan met ruzie: Wij helpen oma Even alleen Daar heb ik echt geen zin in</p> <p>De thema's staan jaarlijks schoolbreed gepland. Ouders worden middels nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de thema's. De onderwerpen komen elk jaar terug, maar steeds gecompliceerder (cyclisch leermodel).</p> <p>Standaard Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opbouw van de lessen wordt gevolgd: eerste 30 minuten voor de 	<p>2 x 45 / 3x 30 minuten per week</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Laat een ander meespelen • Maakt afspraken met een medeleerling over om beurten een voorwerp gebruiken waar je beiden mee wilt spelen <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvaardt excuses van een ander • Schakelt de leerkracht in wanneer hij zelf een ruzie niet op kan lossen • Herkent bij zichzelf gevoelens van boosheid • Waarschuwt de leerkracht wanneer een ruzie van anderen uit de hand loopt • Vertelt waarom hij boos is op een ander 	<p>basis les, tweede dertig minuten voor een vervolg les, derde 30 minuten vervolg les, vierde 30 minuten voor uitloop en terugblik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. • Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. • De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. • De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. • De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. • De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blij van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. • De leerkracht besteed structureel aandacht aan de sfeer en regels in de groep. <p>Extra aandacht / aanpak voor uw kind (indien nodig) Als aanvulling kan gebruik gemaakt worden van het katern 'Kinderen en ... hun sociale talenten voor zorgleerlingen' bij de methode 'Kinderen en hun sociale talenten' en het PAD-programma.</p>	
--	--	--

Spel - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<ul style="list-style-type: none"> • Kiest een leerling met wie hij prettig samenspeelt • Speelt zonder materiaal, maar met gebaren en verbalisaties (denkbeeldig bloemen plukken, visite binnen laten) • Vraagt om echte materialen (geen speelgoed) bij fantasiespel (echte bon, geld, boekje) • Speelt fantasiefiguren na (sprookjes, tekenfilm) • Benoemt het wanneer een ander zich niet aan de regels houdt (voor debeurt gaan) • Speelt samen met materiaal dat samen gebruikt moet worden (bal, wip) 	<p>Deze doelen worden tijdens leeractiviteiten (leesspelletjes, SEV opdrachten, creatieve opdrachten) nagestreefd.</p> <p>Begeleid buiten spelen</p> <p>Zowel alleen spelen als met elkaar spelen heeft de aandacht. Er wordt meegespeeld door leerkracht, assistent en/of logopedist.</p>	<p>In pauzes en in combinatie met andere vakken</p>

Wereldoriëntatie - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Mens en samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan dat je soms doktershulp nodig hebt bij ziektes of een ernstige wond • Geeft aan dat sommige leerlingen medicijnen moeten slikken om gezond te blijven • Plakt een pleister op een kleine eigen wond • Waarschuwt bij (kleine) ongelukken direct de juiste persoon • Past de basisregels voor een goede persoonlijke verzorging toe (wassen, tandenpoetsen, kammen) • Benoemt verschillen tussen mensen • Hangt geen waardeoordeel aan verschillen • Geeft aan welke bloemen hij mooi vindt en lekker vindt ruiken <p>Oriëntatie op natuur en techniek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan waarom mensen boerderijdieren houden (koe geeft melk en vlees) • Vertelt van bekende dieren wat ze eten en drinken en waar ze wonen • Geeft bij bekende dieren onderdelen van hun lijf en de functie daarvan aan (vleugels, poten, staart, snavel) • Geeft aan dat mensen en dieren geboren worden, opgroeien en dood gaan • Geeft aan dat planten mest en water nodig hebben om te kunnen groeien • Geeft enkele dingen die je kan doen om gezond te blijven aan • Geeft aan hoe je voorzichtig met elektriciteit omgaat (geen vingers in stopcontact, uitkijken met water) • Geeft aan dat sommige voorwerpen blijven drijven en anderen zullen zinken • Plaatst materialen tussen magneet en voorwerp om te ontdekken door welke materialen de magneetkracht heen gaat • Ontdekt dat apparaten het niet doen wanneer er geen batterijen inzitten of de batterijen op zijn (energie) • Ontdekt dat voorwerpen kunnen bewegen door de wind (zeilboot) of stromend water (watermolen) (energie) • Benoemt hagel en mist 	<p>Bronnen voor deze lessen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema's uit Grote Reis deel 3 • Internet • Eerder gegeven lessen door andere leerkrachten • Eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling. 	<p>0,75 uur per week</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Maakt een bouwwerk van blokken waarbij hij de stenen in verband legt ('muur metselen') (constructies) • Laat een voorwerp rijden door er wielen onder te zetten (overbrengingen) • Doet een batterij in een apparaat om het te laten werken (energie) • Geeft aan wat het huidige seizoen is • Geeft de vier seizoenen op volgorde aan • Geeft de duidelijke kenmerken van de vier seizoenen aan <p>Oriëntatie op ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft verschillen en overeenkomsten tussen verschillende woningtypen aan (flat, rijtjeshuis, vrijstaand huis) • Kent verschillende vormen van openbaar vervoer (trein, bus, tram) <p>Oriëntatie op tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpt de begrippen vandaag, morgen, overmorgen, gisteren, eergisteren • Begrijpt de begrippen dag, nacht, ochtend, middag, avond • Begrijpt de begrippen een hele dag, een halve dag • Koppelt de dagelijkse activiteiten aan de hele uren (b.v. 12.00 uur eten) • Leest hele uren af • Benoemt verschillen tussen dagelijks leven van opa/oma vroeger en zijn eigen leven (eten, kleding, woning, winkels, school, vervoer) 		
---	--	--

Verkeer - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<ul style="list-style-type: none"> • Kent de kleuren van het stoplicht en hun betekenis • Kent verschillende vervoersmiddelen • Kijkt links, rechts, links bij het oversteken. En wacht bij de stoep methet oversteken. • Kent de regels van het oversteken in verschillende situaties (stoplicht) • Geeft op plaatjes aan of gedrag wel of niet passend is in het verkeer • Kijkt extra uit bij waarschuwingssignalen zoals bel, toeter, zwaailichten en sirenes • Kent de begrippen verkeerslicht, zebra, agent, links en rechts • Begrijpt waarom je in een auto een gordel om moet 	<p>Methode : ????</p> <p>Verdere bronnen voor deze lessen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internet • Digibordlessen en extra verkeersoefeningen op het digibord. • Eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling. 	<p>30 min per week.</p> <p>(misschien te veel?)</p>

Bewegingsonderwijs- groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p><u>Balanceren</u> Balanceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loopt achterwaarts over een bank. • Loopt over een half instabiel balanceervlak (bank). • Loopt over een schuin omgekeerde bank (1ste sport wandrek). • Passeert een medeleerling lopend op een bank. • Staat 3 seconden op het niet-voorkeursbeen. <p>Rijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rijdt zittend op een skateboard vanaf een schuin vlak (35 – 50 cm) met enkele balansverstoring. <p>Glijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glijdt vanaf een smalle glijbaan. <p>Acrobatiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaat op de rug staan van de ander die op handen en knieën zit (platform), staat en zit stabiel. • Paard en ruiter • Handstand tegen de muur. <p><u>Klimmen</u> Klauteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimt tot de helft omhoog in een recht wandrek. • Klimt in een steile wand met touw (schuin wandrek) helemaal omhoog. <p>(Touw)klimmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staat op de knoop van een touw. <p><u>Zwaaien</u> Schommelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schommelt in een touw met schoteltje of knoop vanaf een verhoogd vlak, en landt op afzetvlak. • Schommelt op een schommel met zwaai vermeerdering door naar achteren te hangen. • Remt een schommelbeweging af door uitzwaaien en slepen. <p>Hangend zwaaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwaait aan een touw van bank naar mat (50 - 100 cm). 	<p><u>Lessen bewegingsonderwijs</u></p> <p>Organisatie algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 vakken. • Klassikaal (met inleiding en afsluiting). <p>Didactische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Differentiatie d.m.v. verschillende opstellingen. • Uitbouw mogelijkheden t.a.v.: <p>Het arrangement (hoogte, afstand etc.). De uitvoeringswijze (hanteren spelmateriaal, uitvoering sprong, het landen). De reguleringswijze (manier van samenwerken of hulpverlening).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verwante activiteiten. • Doelen worden gesteld t.a.v. de individuele leerling. Eventueel doelen uit hogere groepen (groep 4,5 etc) worden gesteld aan talenten. <p><i>Met behulp van de uitbouw mogelijkheden worden activiteiten op maat gemaakt.</i></p> <p>Pedagogische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Altijd een succeservaring creëren. • Stimuleren. • Complimenteren. • Indeling op basis van homogene groepen of heterogene groepen (doelafhankelijk). <p><u>Spelen in het speellokaal</u> Leerkrachten kunnen gebruik maken van het speellokaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra oefenen bewegingsvormen, zoals klimmen en klauteren, tikspelen, jongleren, bewegen op muziek etc. • Vrij spel. <p><u>Buiten spelen</u> Tijdens het buitenspelen worden de bewegingsvormen geoefend d.m.v. verwante activiteiten.</p>	<p>2 x 45 minuten.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zwaait aan de ringen 5 x met stapjes in het midden en afslepen om te stoppen. • Zwaait van mat naar mat (20 - 50 cm) aan de trapeze stok. <p>Steunend zwaaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwaait steunend op de trapezestok door zelf op te springen vanaf een schuine bank met hulp van de leerkracht. <p><u>Over de kop gaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een koprol vanuit hurkzit tot langzit op een vlakke mat. <p><u>Springen</u></p> <p>Vrije sprongen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Springt op een schuine minitrampoline met 2 voeten in het rondje met verhoogde aanloop. • Springt met 2 benen naast elkaar 5 sprongen achterwaarts. • Hinkelt 3 keer op het niet-voorkeursbeen. • Springt uit stilstand van de kast op een landingsmat (diepspringen). <p>Steunspringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wendsprong over de kast met daarvoor een bank (3 delen). • Wendsprong over de kast met springplank (4 delen). <p>Loopspringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sloopje springen van mat naar mat (50 cm afzet en landen met 1 voet). <p>Touwtjespringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Springt over een kronkelend touw. <p><u>Hardlopen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Loopt een wedstrijdje met 1 medeleerling. <p><u>Mikken</u></p> <p>Wegspelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beweegt met een kleine hockeystick in een rustig tempo een grote bal van de ene naar de andere kant van de zaal. • Slaat met een racket een zachte bal gericht naar een doel. <p>Mikken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikt een bal in een vergrote korf (2 meter hoogte, van 1,5 meter) • Werpt vanuit verschillende richtingen in een horizontaal doel. 		
--	--	--

Jongleren

Werpen en vangen:

- Gooit een bal met zwaaibeweging.
- Gooit een grote, zachte bal naar een ander zodanig dat die hem kan vangen.
- Vangt een met een boog aangegooide pittenzak.
- Vangt 5 van de 6 naar de borst aangegooide zachte ballen met 2 handen.

Soleren:

- Stuitert een grote bal met de niet-voorkeurshand.
- Houdt een ballon hoog met tennisracket.

Retourneren:

- Samen met een ander een ballon hooghouden met tennisracket (1,5 afstand, verzwaarde ballon).

Doelspelen

Keeperspelen:

- Kent het spel chaosdoelspel met eigen doel, waarbij de balbezitter geregeld tot scoren komt door te wachten op een gunstige scoringskans en het eigen doel te verdedigen door regelmatig de bal tegen te houden.

Lummelspelen:

- Matlummelbal: de balbezitter kiest een open afspeellijn, de ontvanger laat zien / horen wanneer de afspeellijn open is en lummel let vooral op de balbezitter.

Tikspelen

Tikspelen:

- Kent overlooptikkertje, mattentikkertje en krisrastikspelen.
- Is bekend met regels aan tikspelen, zoals 2 tikkers en / of vrijplaatsen.
- Gaat als tikker een looper in de buurt achterna.
- Durft bij de tikker in de buurt te komen.
- Kan zelf tikkertje spelen in een deel van de gymzaal.

Afgooispelen:

- Kent spellen als iemand is hem, niemand is hem en jagerbal.
- Loopt niet wanneer deze de bal heeft.
- Gooit naar lopers die dicht in de buurt zijn.

Stoeispelen

- Wisselt trekken en duwen af om anderen uit balans te krijgen.

<ul style="list-style-type: none"> • Kantelt een ander van buik naar rug en andersom. • Biedt weerstand wanneer een ander hem door trekken en duwen uitbalans probeert te krijgen. <p><u>Bewegen op muziek</u> Bewegen n.a.v. het tempo van de muziek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stapt op actuele kindermuziek, afwisselend van snel naar langzaam. <p>Bewegen n.a.v. de frasering in de muziek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zet in en stopt na 16 tellen een beweging (lopen, huppelen, stilstaan, lesgever telt). <p>Een dans uitvoeren op muziek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verzint een eigen beweging en kan twee bewegingen achter elkaar maken. <p><u>Helpen en opruimen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruimt na een precieze instructie een bekende opstelling op. <p><u>Spelregels</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkent wanneer anderen zich niet aan de regels houden (voordringen, lopen met de bal etc.) • Wisselt bij een duidelijk omschreven instructie op tijd en eerlijk van functie. <p><u>Inzicht in en accepteren van eigen mogelijkheden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Speelt met plezier een spel waarin de kans op verliezen bestaat. • Kijkt oplettend naar de bewegingsactiviteiten van een ander. 		
--	--	--

Handvaardigheid/tekenen/ textiele werkvormen - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Expressie en fantasie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een werkstuk met een combinatie van werkelijkheid en fantasie (auto met vleugels) • Maakt een werkje waarin een ander het uitgebeelde voorwerp herkent <p>Materialen en technieken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is bezig met boetseren, vouwen, knippen en plakken, stempelen • Oefenen met vastzetten van onderdelen <p>Tekenen en schilderen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benut de ruimte van het tekenpapier • Tekent dingen bewust onder of boven op een blad (de zon bovenaan, gras beneden) • Gebruikt objectkleuren (kleuren passend bij de realiteit) • Kleurt egaal een kleurplaat in • Verft en tamponneert voorstellingen • Gebruikt patronen en lijnen ter decoratie <p>Werkstukken en kunst bekijken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan of hij iets van zich zelf mooi vindt of niet <p>Textiele werkvormen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een platte knoop • Maakt een rijgsteek met borduurgaren en katoen • Leert de beginselen van weeftechniek • Maakt kennis met draadwindtechniek • Knipt stof • Maakt een beginknoop • Rijgt een ketting met verschillende materialen 	<p>Thematische werkstukken in de groep en met de vakleerkracht textiele werkvormen/handvaardigheid</p> <p>Creatieve opdrachten</p> <p>Vrije knutsel- en tekenmomenten</p>	<p>Een maal per week 45 min. les van vakdocent</p> <p>45 min. door eigen leerkracht</p>

Drama - groep 3 groepsplan

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Dramatische vorming</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertolkt een rol door imitatie en aanwijzingen • Beeldt een kenmerk van typische personen uit (sterke man) • Maakt bewegingen bij een voorgelezen bekend verhaal <p>Doen-alsof-situaties herkennen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benoemt in een verhaal welke figuren wel en niet echt bestaan (soldaten en prinsessen kunnen wel echt bestaan, draken en elfjes niet) • Benoemd dat een stripverhaal niet echt gebeurd is 	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse hoeken • SEV lessen • Spel • Kring <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interactief voorlezen • Begeleiden bij drama 	<p>2 uur per week in combinatie met andere vakgebieden</p>

Rekenen (arrangementskaart basis aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom							
		Groep	3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T		≥E3	≥E4	≥E5	≥E6	≥M7	≥M8 -EB
Basis	VMBO KB/ BB		M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6-E6	E6- E7
Minimum	PrO/LWOO		M3	E3	M4	E4 4B	E4-M5	E5-M6
<minimum	PrO		≤ M3	≤ E3	≤M4	≤ E4	≤ E4	≤ M5
Na te streven doelen					Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>M3 3A1</p> <p>19. ordent hoeveelheden tot en met tien</p> <p>20. herkent en schrijft cijfers tot en met tien</p> <p>21. verbindt hoeveelheden tot en met tien met het bijbehorende getalen omgekeerd (zes blokjes horen bij het cijfer 6)</p> <p>22. hanteert de relatietekens = (is evenveel als) en ≠ (is niet evenveel als)</p> <p>23. splits getallen tot en met tien (10 appels is 9 en 1, 8 en 2, 7 en 3 etc)</p> <p>24. begrijpt en past de begrippen evenveel, meer en minder toe</p> <p>M3 3A2</p> <p>25. ordent hoeveelheden tot en met twintig</p> <p>26. herkent en schrijft cijfers tot en met twintig</p> <p>27. past de tekens + en - toe</p> <p>28. maakt erbij sommen tot en met tien, zo nodig met materialen</p> <p>29. maakt eraf sommen tot en met tien (10- 5), zo nodig met materialen</p> <p>30. automatiseert sommen tot en met vijf (zonder materialen)</p> <p>Indien mogelijk E3 3B (meestal wel (deels) aangeboden, niet geheel beheerst op CITO).</p> <p>31. telt met sprongen van twee verder en terug vanaf een willekeurig getal niet groter dan twintig</p> <p>32. ordent hoeveelheden tot en met vijftig</p> <p>33. herkent en schrijft cijfers tot en met vijftig</p> <p>34. automatiseert sommen tot en met tien</p> <p>35. automatiseert sommen tussen de tien en twintig (15 + 3). Nog niet over het tiental heen, zoals (9 + 3)</p> <p>36. oriëntatie in tijd: dagen van de week</p>					<p>Methode</p> <p>Wereld in getallen</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken * veel concreet materiaal * vaste somtypes aanbieden en zichtbaar maken in de klas. <p>Didactische aanpak:</p> <p>Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>			4 uur per week